

Dlužníci všech zemí, spojte se!



Malé dluhy již přestávají mít smysl vymáhat díky snížení odměn pro advokáty, které je účinné od července letošního roku. Celou dobu to vypadalo, že si vymýšlíme, prostě my vychytrali advokáti ohlupující masy ve snaze zapůsobit na chystanou regulaci našich „bezpracných“ zisků, ale karta se obrátila a co se najednou nedočteme v denním tisku? Dlužníci, co neplatí za telefon, odvoz odpadků, v MHD a jinde, se zřejmě nebudou muset obávat, že by jejich dluhy někdo vymáhal a nakonec dokonce přišel exekutor, aby jim zabavil jejich nejcennější majetek, který ještě nestihli ukrýt, převést či odvézt. Důvodem je právě výše odměn advokátů za vymáhání takto nízkých pohledávek, přiznávaných soudem, resp. níže daných odměn, abychom se vyvarovali nebezpečí používání termínu výše, který vyvolává dojem, že jde o částky, nad nimiž sice zehráme, ale ve skutečnosti nám pokryjí naši režii a ještě zbyde na marži v řádech desítek procent.

Velcí věřitelé se nyní obávají, že náklady na vymáhání převýší výši dluhu a vymáhání tak přestane mít ekonomický smysl, protože advokáti už nemají zájem od nich balíky pohledávek kupovat právě s ohledem na snížené odměny a firmy naopak na to nemají dostatečnou kapacitu, aby tak činily vlastními zaměstnanci, úměrnou zřejmě i chuti jejich zaměstnanců se množstvím takto malých pohledávek a s nimi spojených dlužníků zabývat. A jak vyplývá z průzkumu, drobné pohledávky prý věřitelé nebudou řešit, ale rovnou odepisovat.

Dalo by se tak uzavřít jednou větou. „Vždyť jsme Vám to říkali!“ Nebo ještě přidat moudrost typu „Máte, co jste chtěli“. Vlastně o nic nejde, advokáti budou z pohledu široké veřejnosti méně bohatí, ale pořád na tom budou skvěle a chudáci dlužníci se nebudou dostávat do existenčních potíží kvůli tomu, že prostě nezaplatili za jízdné v předražené MHD,

za své telefonické hovory, kde jim stejně každou chvilku vypadl signál, za dodávky energie, tepla, vody a všeho možného i nemožného, a to díky hrabivým advokátům, kteří si k vymáhaným částkám přiráželi nehorázné odměny za svou činnost, ačkoliv jim tato nezabrala víc než pár minut díky vyplňování stále stejných formulářů. Při psaní těchto řádek jsem až rozechvělý z představy, jaký by nebohá dlužnice s jedenácti ratolestmi zažívala šok při čtení opakovaných výzev doporučeným dopisem ze strany advokáta (nechtějte vědět, kolik ten dopis stojí, i poště je třeba pomáhat), aby zaplatila poplatky za telefon, když dluží i za všechno ostatní. Jaký by asi musela svést vnitřní boj, co zaplatit, a co ne, nehledě na to, že nemá ani tušení o nebezpečí zvýhodnění jen některého z věřitelů? Nešlo by o lehké rozhodnutí a nelze se divit, že ve většině případů nezaplatí vůbec nic. Jakkoliv zní popsáný příklad zlověstně, v praxi je situace o něco příznivější, protože dlužnice si dopisy raději nepřivezme. Dokonce ani hrozba sankcí typu odpojení telefonu není dostatečně odstrašující, operátorů je hodně, konkurence tvrdá a řešení na jistou dobu se vždycky najde. Lze tak chtít po takové dlužnici, aby ještě platila advokátovi jeho přemrštěnou odměnu?! Otázku ať si každý odpoví podle svého svědomí, pokud ví, co to znamená. A jestliže se některý z kolegů tímto způsobem zachová a odměnu si nárokuje, je asi nejjednodušší čelit podobnému nátlaku stížností na příslušný stavovský orgán a ten si již s podobnými jezdci poradí.

Slabé je třeba chránit a sociálně slabé tím spíše, o tom není sporu. Proč potom ale tuto zásadu nepřevéme elegantně do praxe? Proč například nestanovíme hranici, pod níž se pohledávky obecně vymáhat nebudou? Chceme-li potěšit neplatiče dluhů, nebojme se jít dál, než jsme dosud učinili, kreativitu se meze nekladou. V první fázi bych tedy doporučil nastavit částku pohledávky, která je ze strany věřitele nevymahatelná. Nechci být příliš ambiciózní, a tak bych doporučoval začít třeba

s částkou 2.000 Kč. Dobře se pamatuje a pokryje řadu drobných pohledávek, jimiž jsme ubohým dlužníkům leckdy ztrpčovali život. Bude např. stačit i na pokrytí nezakoupené jízdenky v MHD s přírůžkou od revizora. Tato částka ovšem samozřejmě nezbaví starostí dlužníky, kteří mají i další dluhy z pohledávek jiných věřitelů, přičemž dlužníků tohoto typu – tzv. „zadlužených kam se podíváš“ je víc než dost. Z tohoto důvodu je nutné nastavit další částku, tzv. kumulovanou, tedy maximum všech dlužných částek jednoho dlužníka za určité období, které budou rovněž ze strany věřitelů nevymahatelné. Zde by šlo např. stanovit částku 50.000 Kč za jeden kalendářní rok pro jednoho dlužníka, ale v rámci péče o zdravý rozvoj rodiny by bylo možné navýšení za každé nezletilé dítě o dalších 5.000 Kč. Tento program zvýšené porodnosti by se státu v krátké době určitě vyplatil, ale na ekonomické rozborů zde naneštěstí není dostatečný prostor.

V rámci budování další fáze jakéhosi quasisocializmu bych navrhol i zavedení určitých sankcí proti věřitelům, tím spíše, že se vesměs jedná o bohaté firmy a ty by měly odvést ze svých zisků více než dosud. Výhledově by měl být pak nastolen stav, kdy budou dlužníci ekonomicky stejně silní jako současní věřitelé. Jinak řečeno, pro tento cíl bude nutné zavést leckdy i radikální opatření, která povedou k dosažení tohoto záměru. Chápu, že řadu firem navrhovaná opatření zpočátku nenadchnou a jsem připraven čelit jejich kritice, trpělivě vysvětlovat navrhovaná opatření a pomáhat jim s jejich zavedením, samozřejmě ovšem za přiměřenou odměnu.

V krajním případě bude třeba sáhnout při zavádění sankcí k nepopulárním opatřením, připomínajícím znárodnění, ovšem v tomto případě majetek nepřipadne všemu lidu, nýbrž dlužníkům, sdruženým snad do spolku neplatičů. Tento proces pochopitelně zabere určitou dobu, neočekávejme proto, že dlužníci zbohatnou přes noc stejně rychle, jako věřitelé zchudnou, ale věřme, že po určité době si

budou obě skupiny konečně rovny a tím dojde ke splnění snu mnoha generací. V této souvislosti navíc zdůrazňuji, že díky nastolené rovnosti dojde k výraznému poklesu celkové výše dlužných částek, protože zbohatlí dlužníci začnou platit dobrovolně a tím přispějí k opětovnému vylepšení hospodářských výsledků věřitelů a takto se celý proces může opakovat donekonečna. Jeho monitorováním by měli být pověřeni odborně zdatní profesionálové, kteří budou zárukou správnosti realizovaných kroků a současně dohlédnou na zachování práv dlužníků, jakož i budou čelit snahám o diskriminaci ze strany věřitelů. Takoví profesionálové by mohli být jmenováni z řad notářů, ale ti jsou vesměs přetížení díky jejich omezenému počtu a dosud nesníženým odměnám, takže reálně nepřipadají v úvahu. V úvahu přicházejí i soudci, ale s ohledem na množství nevyřízených případů za posledních 25 let by bylo bláhové předpokládat, že by byli schopni tento úkol zvládnout. Vytvoření nového centrálního úřadu se také nejeví jako optimální s ohledem na proklamované zlevnění přebujelého státního aparátu, daňově-auditorské firmy by si ukrojily z pohledávkových koláčů tak velký díl, že by nic nezůstalo na plnění věřitelům, a proto zřejmě nezbyvá, než danou agendu přenechat advokátům. V takovém případě doporučuji nastavit odměny za uvedenou činnost jako neměnné na dalších cca 30 let a opatřit inflační doložkou se zákazem jejich snížení na stejné období, jinak hrozí, že se řady dlužníků rozrostou o několik tisíc příslušníků tohoto ve světě dosud prestižního povolání.

Výše zmíněná doporučení se samozřejmě týkají jen dlužníků-neplatičů. Kromě nich existuje stále ještě i skupina dlužníků, kteří své dluhy platí dobrovolně, ale díky výše navrhovanému velkorysému programu se jejich přístup víc než pravděpodobně změní a oni již nebudou jako hlupáci terčem posměchu neplatičů. Z tohoto důvodu se jimi podrobněji nezabývám, když předpokládám, že i oni brzy rozšíří řady spolku neplatičů. A protože nežijeme izolo-

vaně, ale jsme součástí velkého evropského společenství, doporučuji navrhované řešení vyvézt i za hranice naší malé země. Představa sevřeného internacionálního šiku dlužníků, demonstujícího svou jednotnost a sílu vůči věřitelům.....??? ●

JUDr. Josef Vejmelka,

advokát

Vejmelka & Wunsch s. r. o.

 VEJMELKA & WUNSCH
ADVOKÁTI ATTORNEYS AT LAW RECHTSANWÄLTE